

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:  
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР  
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

**МАТЕРІАЛИ**  
Міжнародної науково-практичної конференції

*Одеса, 26 квітня 2024 року*

Одеса  
«Фенікс»  
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)  
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою  
Національного університету «Одеська юридична академія»  
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24      **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.  
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

*Матеріали видано в авторській редакції*

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024  
© Автори статей, 2024

## СЕКЦІЯ 17. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗЕМЕЛЬНОГО, АГРАРНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

|                                                                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Харитонова Тетяна Євгенівна</i><br>РОЗВИТОК ДИСЦИПЛІН КАФЕДРИ АГРАРНОГО, ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА В ПЕРІОД ДІЇ<br>ВОЄННОГО СТАНУ ..... | 716 |
| <i>Гавриш Наталя Степанівна</i><br>ДОСВІД ВЕЛИКОБРИТАНІЇ У ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ .....                      | 718 |
| <i>Григор'єва Христина Антонівна</i><br>ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АГРОПРОТЕКЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО<br>СТАНУ .....         | 720 |
| <i>Годованюк Андрій Йосипович</i><br>КРИТЕРІЇ РОЗМЕЖУВАННЯ СУДОВОЇ ЮРИСДИКЦІЇ У ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРАХ .....                                            | 722 |
| <i>Заверюха Марина Михайлівна</i><br>ЩОДО ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ІНВАЗІЙНИХ ВИДІВ ДЕРЕВ В УКРАЇНІ .....                                         | 724 |
| <i>Канівець Людмила Анатоліївна</i><br>ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА НА ЕКОЛОГІЧНУ ІНФОРМАЦІЮ .....                               | 726 |
| <i>Karakhanian Karuna</i><br>ELECTRONIC SALE OF LANDS AND RIGHTS TO THEM AS A MANIFESTATION OF DIGITALIZATION OF LAND<br>LEGAL RELATIONS .....    | 728 |
| <i>Платонова Євгенія Олегівна</i><br>ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ .....                                         | 730 |
| <i>Валянська Тетяна Петрівна</i><br>СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ПОЗАСУДОВЕ», «ДОСУДОВЕ» ТА «АЛЬТЕРНАТИВНЕ» ВИРІШЕННЯ<br>ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ .....         | 732 |
| <i>Слепньова Катерина Вадимівна</i><br>ПРИНЦИПИ ВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО КАДАСТРУ В УКРАЇНІ .....                                                       | 735 |

## СЕКЦІЯ 18. ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ ПРАВА ТА ДЕРЖАВИ

|                                                                                                                                                                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Шамша Ігор Володимирович</i><br>ФІЛОСОФІЯ МЕДІЙНИХ ПРАКТИК: КОНЦЕПТУАЛЬНІ КОНТУРИ .....                                                                                                                | 738 |
| <i>Аксьонова Віра Ігорівна, Алексєєнко Анастасія Андріївна</i><br>ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ НА АНТРОПОЛОГІЗАЦІЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ<br>СУПЕРЕЧЛИВИХ АСПЕКТІВ ТЕХНОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ ..... | 740 |
| <i>Єременко Олександр Михайлович</i><br>ПРИНЦИПИ СПОЛУЧУВАНOSTІ ПОЗИЦІЙ В ЦІЛІСНОМУ ФІЛОСОФСЬКОМУ СВІТОГЛЯДІ .....                                                                                        | 742 |
| <i>Smaznova Iryna</i><br>LAW & FORGIVENESS .....                                                                                                                                                          | 744 |
| <i>Капустіна Надія Борисівна</i><br>ЦИФРОВИЙ ПРОСТІР: КОНФЛІКТОГЕННИЙ АСПЕКТ .....                                                                                                                        | 746 |
| <i>Крижановська Тетяна Олександрівна</i><br>ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ ДЖ. РОУЛЗА .....                                                                                                   | 749 |
| <i>Токар Людмила Вікторівна</i><br>КІЛЬКІСНИЙ ВИРАЗ КВАНТОРІВ ІСНУВАННЯ. АНАЛІЗ АСПЕКТІВ ЗАВДАНЬ ТЗНК .....                                                                                               | 751 |
| <i>Котовська Анастасія Вікторівна</i><br>ВПЛИВ АГНОТОЛОГІЇ НА РОЗВИТОК ПРАВОВИХ СИСТЕМ .....                                                                                                              | 753 |

## СЕКЦІЯ 19. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВИХ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

|                                                                                                                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <i>Кормич Людмила Іванівна, Краснопольська Тетяна Миколаївна</i><br>БРЕНДИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ<br>ЗАСАДИ ..... | 756 |
| <i>Вітман Костянтин Миколайович</i><br>ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ АВТОКРАТИЧНИХ ЦЕНТРІВ НА ЕТНОПОЛІТИЧНУ<br>СФЕРУ КАЗАХСТАНУ .....                         | 758 |
| <i>Мамонтова Елла Вікторівна</i><br>ЕТАПИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО КУРСУ УКРАЇНИ .....                                                                            | 760 |
| <i>Завгородня Юлія Володимирівна</i><br>СУЧАСНА АДАПТАЦІЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ У КІБЕРПРОСТІР .....                                                                   | 763 |

## СЕКЦІЯ 19

# АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СВІТОВИХ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ

*Керівник секції: завідувач кафедри політичних теорій,  
доктор історичних наук, професор Л. І. Кормич*  
*Секретар секції: доцент кафедри політичних теорій,  
доктор філософії з політології А. М. Прохоренко*

**Кормич Людмила Іванівна**  
*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
завідувач кафедри політичних теорій, доктор історичних наук, професор*

**Краснопольська Тетяна Миколаївна**  
*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
доцент кафедри політичних теорій, кандидат політичних наук, доцент*

## БРЕНДИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ІНСТИТУТІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ

Оцінюючи ступінь ефективності управлінської діяльності слід акцентувати увагу на значенні такого суб'єктивного чинника як репутаційна складова, яка забезпечує позитивне сприйняття та довіру суспільства до конкретних управлінських інституцій. Тому, безумовно, структури публічного управління та адміністрування зацікавлені в створенні власного позитивного суспільного іміджу та просуванні його, використовуючи інструментарій брендингу. Тож дана проблематика виступає предметом аналізу в багатьох наукових дослідженнях, присвячених концептуальному обґрунтуванню процесів формування політичного іміджу управлінських структур, службовців державних чи муніципальних установ тощо.

Зупинимось на розгляді деяких теоретичних аспектів теми, представлених в роботах ряду науковців-фахівців з такої проблематики.

Так, Сідні Дж. Леві ще на початку 60-х років минулого століття наголошував на важливості для державних агенцій впроваджувати в суспільну свідомість бажану модель власного сприйняття [1]. Такі публічні образи є складними і формуються різними інструментами, включаючи загальну суспільну концепцію урядування, аналіз конкретного досвіду роботи агенцій та їх персоналу, медійні образи, особисту політичну філософію тощо. Це багатовимірний підхід, що базується на інформаційній та оціночній складових.

В сучасних наукових дослідженнях застосовується багатовимірний підхід до оцінки суспільного сприйняття управлінських інституцій, що складається щонайменше з трьох компонентів [2; 3]. По-перше, репутація організації ґрунтується на її *продуктивності* – здатності вживати ефективні дії і виконувати свою місію. По-друге, репутація має *моральний* аспект, на який впливає відданість морально-етичним цінностям і стандартам при виконанні повноважень. І, нарешті, *юридично-процесуальний* вимір репутації, який залежить від іміджу організації щодо дотримання нею процесуальних стандартів. Завдяки такому підходу створюється багатогранний образ управлінських структур. На нього впливають різні аспекти репутації, кожен з яких сприймається суспільством по-своєму і має певні критерії оцінки.

Відповідно сучасним концепціям, брендинг управлінських інституцій потребує демонстрації позиції, яка засвідчує їхні ціннісні орієнтації. Роблячи це, організації повинні зосередитися на чотирьох цілях: 1) чітко визначити та поділити власні цінності та цінності всіх зацікавлених сторін; 2) спілкуватися та діяти автентично, відображаючи послідовність, довіру та цілісність; 3) здійснювати, як мінімум, епізодичну участь як частину публічного дискурсу щодо спірних питань, які стосуються зацікавлених представників громадськості; і 4) використовувати підходи до вимірювання та оцінки, орієнтовані на проблему та причину, щоб зменшити відстань між заявами та діями [4].

Щоб сформувати позитивну репутацію, сучасні адміністрації повинні займати публічну позицію щодо широкого кола питань, які виходять за межі їх основної місії. Це особливо актуально для України, враховуючи військове протистояння агресії РФ та стратегію України щодо приєднання до Європейського Союзу. Бо на сприйняття громадськістю системи публічного управління та адміністрування впливає не лише те, наскільки ефективно вона виконує свої основні функції, але й те, наскільки її діяльність сприяє ширшим цілям, таким як відсіч російській агресії, подолання її наслідків та успішне ведення переговорів про вступ до ЄС.

Адже суспільний імідж управлінських інституцій, який формується в рамках політичної комунікації з громадськістю, є багаторівневим і охоплює такі аспекти, як: розуміння бренду; демонстрація та підтримка лідерства; впровадження комунікації з громадськістю як основної компетенції та досконалість планування, управління і оцінювання зв'язків з громадськістю [5]. При цьому важливу роль у концепції брендингу відіграє імідж керівництва, який враховує його здібності, ціннісні орієнтації, соціально-психологічні характеристики, позитивні стосунки з членами колективу та представниками оточуючого середовища, спроможність сприяти активному формуванню позитивного іміджу управлінської інституції. Тобто, йдеться як про об'єктивні параметри так і про суб'єктивні оцінки діяльності управлінців населенням та інститутами громадянського суспільства.

При цьому важливо розуміти, що ЗМК відіграють значну роль у оприлюдненні інформації про функціонування системи управління та ефективність роботи різних підрозділів та окремих співробітників. Це допомагає сформувати бажаний імідж органу в очах громадськості.

Питання суспільного іміджу управлінських структур розглядається в рамках сучасної концепції відкритого уряду, яка передбачає прозорість діяльності та активну участь громадськості в формуванні і реалізації управлінських стратегій, співробітництво державного і приватного секторів [6]. При цьому, деякі дослідники наголошують на подвійний – як потенційно позитивний, так і негативний вплив прозорості на довіру до влади і управлінських структур. З одного боку, прозорість може призвести до більшої довіри та легітимності, але в деяких ситуаціях, навпаки, зниження довіри може бути наслідком відкритості урядування [7]. Цей аспект має враховуватись, з огляду на процеси цифровізації і широку представленість у соціальних мережах.

Нарешті, слід зазначити, що існує двосторонній зв'язок між іміджем системи публічного управління та іміджем держави в цілому. Україна зміцнила своє позитивне сприйняття у світі у контексті російсько-української війни [8]. Зміну брендингу України, особливо після 2022 року, відображає, наприклад, офіційний сайт Ukraine.ua, що зображує українців як захисників, героїв [9]. Така трансформація позиціонування та сприйняття держави сприяє і підвищенню репутації її управлінських інституцій.

#### **Список використаних джерел**

1. Levy S. J. The Public Image of Government Agencies. *Public Administration Review*. 1963. Vol. 23, N 1. P. 25–29. URL: <https://doi.org/10.2307/973383>
2. Carpenter D. P. Reputation and Power: Organizational Image and Pharmaceutical Regulation at the FDA. Princeton NJ : Princeton Univ. Press, 2010. 856 p.
3. Overman S., Busuioc M., Wood M. A Multidimensional Reputation Barometer for Public Agencies: A Validated Instrument. *Public Administration Review*. 2020. Vol. 80, Iss. 3. P. 415–425. URL: <https://doi.org/10.1111/puar.13158>

4. Capizzo, Luke & Iannaccone, Jeannette I. Citizen brand: The Emergence of Brandstanding as Organizational Engagement and Civic Duty. *Public Relations Review*. 2023. Vol. 49, Iss. 2. Art. 102307. URL: <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2023.102307>
5. Gregory A., Macnamara J. An Evaluation U-Turn: From Narrow Organisational Objectives to Broad Accountability. *Public Relations Review*. 2019. Vol. 45, Iss. 5. Art. 101838. URL: <https://doi.org/10.1016/j.pubrev.2019.101838>
6. Tai Kuang-Ting. Open Government Research Over a Decade: A Systematic Review. *Government Information Quarterly*. 2021. Vol. 38, Iss. 2. Art. 101566. URL: <https://doi.org/10.1016/j.giq.2021.101566>
7. Matheus R., Janssen M. A Systematic Literature Study to Unravel Transparency Enabled by Open Government Data: The Window Theory. *Public Performance & Management Review*. 2020. Vol. 43, Iss. 3. P. 503–534. URL: <https://doi.org/10.1080/15309576.2019.1691025>
8. Lee S. T. A battle for foreign perceptions: Ukraine's country image in the 2022 war with Russia. *Place Branding and Public Diplomacy*. 2023. Vol. 19. P. 345–358. URL: <https://doi.org/10.1057/s41254-022-00284-0>
9. Bolin G., Ståhlberg P. Nation branding vs. nation building revisited: Ukrainian information management in the face of the Russian invasion. *Place Branding and Public Diplomacy*. 2023. Vol. 19. P. 218–222. URL: <https://doi.org/10.1057/s41254-022-00277-z>

**Ключові слова:** публічне управління, брендинг, суспільний імідж, позитивна репутація, багатовимірний підхід.  
**Keywords:** public administration, branding, public image, positive reputation, multidimensional approach.

**Вітман Костянтин Миколайович**

Національний університет «Одеська юридична академія»,  
директор Центру підготовки магістрів публічної служби і професійних суддів, професор  
кафедри політичних теорій,  
доктор політичних наук, професор

## ВПЛИВ ПОЛІТИЧНИХ РЕЖИМІВ ГЕОПОЛІТИЧНИХ АВТОКРАТИЧНИХ ЦЕНТРІВ НА ЕТНОПОЛІТИЧНУ СФЕРУ КАЗАХСТАНУ

Головним чинником збереження авторитарних політичних режимів Центральної Азії, у тому числі Казахстану, визначається авторитарний геополітичний вплив так званих світових центрів автократії – Росії та Китаю, які тотально незацікавлені у формуванні поясу демократії навколо себе. В. Саутьонков підтверджує, що «рушійною силою автократизації (сусідніх держав) виступають, найперше, такі потужні актори міжнародної політики авторитарного зразка, як Росія та Китай» [1, с. 120]. Об'єднання, співпраця та взаємна підтримка між державами з автократичними політичними режимами забезпечує умови для збереження та стабільності цих режимів.

Казахстан опинився в унікальній виграшній геополітичній ситуації, адже багатополарна природа авторитарного зовнішнього впливу дає змогу врівноважувати найбільш деструктивні його прояви з боку кожного з центрів впливу. «В Казахстані політичний вплив Росії врівноважується потужним економічним впливом Китаю», – зауважує Є. Солонина [2]. І сфера етнополітики є ідеальним майданчиком для підтвердження такої гіпотези.

Казахстан уник настільки руйнівного авторитарного впливу Росії в етнополітичній сфері, хоча неодноразово запрошувався та підштовхувався нею до різноманітних форматів інтеграції. Хоча Республіка Казахстан входить до складу Євразійського Союзу на чолі з Росією – антитипу Європейського Союзу на пострадянському просторі для утримання держав регіону в